

VÝCHODISKA K PRIORITÁM PŘEDSEDNICTVÍ ČR V RADĚ EVROPSKÉ UNIE

Cílem dokumentu je určit prioritní zastřešující témata pro předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022 (CZ PRES 2022) a stanovit tak základní rámec pro program předsednictví. Materiál nemá za cíl vytvořit seznam všech témat, na která se chtějí jednotlivé resorty během CZ PRES 2022 zaměřit, a která budou v té době projednávána na evropské úrovni. Rovněž neurčuje pořadí a důležitost jednotlivých témat. Záměrně se proto dokument jmenuje **východiska**, nikoliv **priority**. K tomuto účelu poslouží sektorové priority, na nichž budou resorty průběžně pracovat a připravovat se na vedení jednotlivých formací Rady, pracovních skupin a dalších jednání, která se budou v ČR a v Bruselu konat. Omezený počet hlavních politických priorit předsednictví bude určen na úrovni vlády až v pozdější fázi, v návaznosti na aktuální vývoj.

Práce na dokumentu byly zahájeny na podzim roku 2019, opakovaně byl projednán na pracovní úrovni Výboru pro EU a jeho současná podoba je výsledkem vstupů resortů a několika kol připomínkového řízení. Dokument byl také v březnu předložen k připomínkám členům pracovního týmu RHSD pro EU, Asociaci krajů a Svazu měst a obcí a byl projednán jak ve Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR, tak ve Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny PČR. Byl rovněž předložen k veřejné konzultaci. Východiska byla přeložena do anglického a francouzského jazyka a byla poskytnuta zastupitelským úřadům v zahraničí pro potřeby komunikace příprav předsednictví s partnery. V souladu s dokumentem Příprava obsahové stránky předsednictví ČR v Radě EU došlo v polovině srpna 2020 k zahájení koordinace přípravy sektorových priorit. V současné době tak gestori jednotlivých formací Rady, spolu s dalšími relevantními partnery, mapují své sektorové agendy a vytváří vstupy pro první verzi dokumentu k sektorovým prioritám.

Hlavních pět oblastí východisek představují:

- I. Evropa propojená vnitřním trhem, moderní a prosperující
- II. Evropa silná a bezpečná
- III. Evropa zdravá a udržitelná
- IV. Evropa soudržná a solidární
- V. Evropa chytrá a kreativní

I. Evropa propojená vnitřním trhem, moderní a prosperující

1.1. Prohlubování vnitřního trhu v rychle se měnícím světě – odstraňování bariér pro volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu, posilování důvěry spotřebitelů

1.2. Inovace a digitalizace na vnitřním trhu – inovativní důvěryhodné a snadno dostupné evropské digitální služby a produkty ve prospěch Evropanů. Podpora a rozvoj nových technologií v Evropě (podpora klíčových digitálních technologií jako jsou umělá inteligence, blockchain, vysoce výkonné počítače či kvantová komunikace)

1.3. Evropská průmyslová strategie a Strategie na podporu malých a středních podniků pro udržitelnou a digitální Evropu – podpora evropského průmyslu tváří v tvář globální konkurenci, podpora malých, středních a rodinných podniků, start-upů a scale-upů, pokračování práce na vytvoření systému pro zajištění férové soutěže z hlediska snižování emisí

1.4. Silný a stabilní finanční trh – zvýšení konkurence finančních služeb i v globálním kontextu, kvalitní a proporcionální regulace na finančních trzích (podpora malých a středních poskytovatelů finančních služeb, zvýšení zdravé konkurence na finančním trhu), zejména v oblasti digitálních financí a ochrany spotřebitele

1.5. Zjednodušování daňového systému, snižování administrativní zátěže – boj proti daňovým únikům, posílení výměny informací (zejm. ve vztahu k digitální ekonomice), redukce selektivních daňových režimů (zejména daňových výjimek)

1.6. Zlepšení fungování hospodářské a měnové unie – důraz na rozpočtovou odpovědnost a inkluzivní správu HMU. Zajištění efektivity mechanismu koordinace hospodářských a sociálních politik (evropský semestr) zejména v kontextu nových nástrojů Next Generation EU

1.7. Budování mostů mezi soudními systémy – civilní justice vstřícná k občanům, volný pohyb rozhodnutí v občanských věcech

1.8. Budování dopravní infrastruktury a rozvoj čisté a sdílené mobility – podpora chytré a čisté mobility, digitalizace dopravy, včetně rozvoje autonomního řízení a sdílení mobility, snižování emisí z dopravy, podpora dopravních módů šetrných k životnímu prostředí, zlepšení dopravní propojenosti v Evropě, zejména pak rozvojem vysokorychlostních železnic a usnadňováním multimodální dopravy

II. Evropa silná a bezpečná

2.1. Obrana a bezpečnost – rozvoj unijních obranných schopností a iniciativ, posilování spolupráce s NATO

2.2. Posílená vnitřní bezpečnost – posilování odolnosti, boj proti závažné a organizované trestné činnosti, zejména proti obchodu s lidmi a nelegálnímu obchodu s drogami a zbraněmi, boj proti kyberkriminalitě, potírání všech forem terorismu, násilného extremismu a související radikalizace, ochrana obětí trestných činů

2.3. Bezpečná migrační politika a ochrana vnějších hranic – pokračování ve vyjednávání revize migrační a azylové politiky EU, včetně posílení a rozšíření spolupráce se zeměmi původu a s tranzitními zeměmi

2.4. Posílení role EU ve světě – posilování stability ve světě, zejména v sousedství EU s důrazem na politiku rozšíření a věrohodnou evropskou perspektivu pro země západního Balkánu, Evropskou politiku sousedství s důrazem na Východní partnerství, na Afriku, zvláště na region Sahelu, a na horizontální prioritu podpory lidských práv a demokracie; jednotná a efektivní EU ve vnějších vztazích, včetně rozvojové spolupráce a klimatické diplomacie; oživení transatlantické vazby a konektivity s dalšími regiony

2.5. Bezpečnost digitální infrastruktury a komunikace – vytvoření mechanismů zajišťujících odolnost digitální infrastruktury v EU proti kybernetickým hrozbám (včetně sítí 5G) prostřednictvím vypracování vysokých bezpečnostních standardů pro dodavatele i provozovatele digitální infrastruktury a služeb

2.6. Posilování odolnosti a boj proti hybridním hrozbám – komplexní přístup k vnímání aktuálních hrozeb propojující vnitřní i vnější dimenzi, posilování celospolečenské odolnosti a ochrana demokratických procesů a právního státu

2.7. Energetická bezpečnost – dokončování jednotného trhu s elektřinou a plynem, suverenita EU ve strategických surovinách, rozvoj všech nízko-emisních technologií vedoucích ke klimatické neutralitě s důrazem na technologickou neutralitu

2.8. Prohlubování mezinárodního volného obchodu založeného na pravidlech – ambiciózní evropská strategie pro reformu WTO a důraz na prohlubování sítě bilaterálních obchodních a investičních dohod a jejich řádnou implementaci, nejen v oblasti pohybu zboží a služeb, ale i toku dat. Posilování transatlantického partnerství a spolupráce s asijskými partnery (včetně formátu ASEM)

2.9. Posílení role EU ve vesmíru – nastavení funkčních partnerských vztahů mezi klíčovými evropskými aktéry pro úspěšnou implementaci Kosmického programu EU, efektivní využití vesmírných dat k podpoře výzkumu, vývoje a průmyslových aplikací

III. Evropa zdravá a udržitelná

3.1. Zdravá příroda a krajina – ochrana biologické rozmanitosti a ekosystémů, boj se suchem, ochrana půdy, zadržování vody v krajině, udržitelné a konkurenceschopné zemědělství, lesní hospodářství a akvakultura, posílení tzv. adaptačních opatření

3.2. Ochrana klimatu – naplňování dlouhodobé nízko-emisní strategie EU s cílem dosáhnout klimaticky neutrálního hospodářství EU do roku 2050 s důrazem na využití specifického potenciálu jednotlivých členských států, mezinárodní dimenze a efektivní zapojení a spolupráce při naplňování Pařížské dohody na globální úrovni, ochrana trhu EU před zbožím zatíženým neúměrnou emisní stopou CO₂; podpora realistických cílů pro energetickou účinnost

3.3. Zdravé prostředí a zdravá společnost – udržitelné regiony, města i obce, boj s přeshraničním znečištěním, rozvoj oběhového hospodářství a biohospodářství, dostupná zdravotní péče a prevence, včetně prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním, vypořádání se s novými formami znečištění

3.4. Zdravé a kvalitní potraviny – podpora udržitelného zemědělství a rybářství v rámci Společné zemědělské politiky a Společné rybářské politiky, včetně strategie z Farmy ke spotřebiteli a podpory regionálních potravin

IV. Evropa soudržná a solidární

4.1. Nová vize politiky soudržnosti – efektivní využití evropských prostředků pro posílení konvergence členských států EU a regionů, podpora rozvoje regionů, měst a obcí, pokračující transformace, odstraňování vnitřních disparit

4.2. Řešení dopadů demografických změn – podpora adaptačních opatření, vnitrostátních i přeshraničních periferií, podpora zaměstnanosti v pečujících profesích sociálních a zdravotních služeb

4.3. Trh práce fungující pro všechny – podpora kvalitních pracovních míst a produktivity práce umožňující snižování příjmových nerovností napříč EU a snižování pracovní chudoby, rovné odměňování a příležitosti pro ženy a muže, podpora prosazování principů sladování pracovního a soukromého života. Dostupné vzdělávací, sociální a zdravotní služby pro všechny děti, podpora osob znevýhodněných zdravotním postižením, sociálním vyloučením a dlouhodobou nezaměstnaností, včetně odpovídajícího bydlení

4.4. Vyrovnání se se změnami na trhu práce v kontextu demografických změn, digitalizace, robotizace a dekarbonizace podporou adaptability pracovníků a zajištěním flexibilních avšak předvídatelných pracovních podmínek s dostatečnou ochranou pro všechny pracovníky, včetně zaměstnanců v platformové ekonomice

V. Evropa chytrá a kreativní

5.1. Vzdělávání jako klíčový faktor konkurenceschopnosti – potřeby měnící se ekonomiky a společnosti, podpora investic do vzdělávání, rozvoj duálních prvků odborné přípravy, učňovského školství a celoživotního učení, rozvoj jeho on-line forem

5.2. Posilování a rozvoj evropského výzkumného, vzdělávacího a kulturního prostoru – důraz na vyvážené rozložení výzkumných infrastruktur v EU a jejich udržitelnost

5.3. Mobilita duševní práce – podpora studentské a pracovní mobility a vyvážené cirkulace mozků a talentů v EU

5.4. Podpora kulturních a kreativních odvětví – podpora všestranného rozvoje mladé generace, posílení konkurenceschopnosti spolu s rozvojem efektivních dotačních programů. Podpora a zvýšení zájmu o kulturní dědictví, udržitelný cestovní ruch, ochrana evropského trhu kulturních a kreativních odvětví

Co znamená předsednictví České republiky v Radě EU v druhé polovině 2022?

Česká republika se v druhé polovině roku 2022 již podruhé ujme předsedání Radě EU. Základním úkolem předsednictví je zajištění kontinuity fungování a směřování EU. Předsedající stát na půl roku do značné míry určuje agendu jednání Rady EU, a to od expertní po politickou úroveň. Dva klíčové elementy každého předsednictví představují jeho programová náplň a deklarované priority. Základní rámec agendy předsednictví bude do jisté míry ovlivněn dlouhodobými koncepčními dokumenty přijatými institucemi EU a „zdeděnou“ agendou z předchozího předsedajícího období. Předsedající země určuje, jaké legislativní návrhy budou projednávány, jakým tempem a směrem se budou diskuze ubírat. Během předsednictví je tak možné upozornit na témata, která jsou pro daný stát klíčová, ať se jedná o témata již dříve projednávaná, či o témata nová. Během předsednictví Radě má předsedající země bezprostřední vliv na veškerou projednávanou legislativu, pořádané vrcholné politické summity i mnoho dalších souvisejících akcí.

Rotační předsednictví je významným nástrojem rovnováhy moci mezi členskými státy a institucemi EU. Symbolizuje rovnost mezi členskými státy bez ohledu na jejich velikost, geografickou polohu či datum vstupu do EU. Ostatní instituce EU předsedající členský stát respektují jako partnera reprezentujícího celou Radu. Příprava programového rámce českého předsednictví bude vyžadovat úzkou spolupráci jak s unijními institucemi (zejména Evropskou komisí, Generálním sekretariátem Rady a Evropským parlamentem), tak s Francií a Švédskem v rámci předsednického tria. V rámci příprav programu předsednictví bude zároveň reflektováno aktuální dění a řešení dopadu pandemie nového koronaviru. V důsledku této krize zatím nedošlo k zásadním úpravám legislativního programu Evropské komise, které by měly dopad do roku 2022. Česká republika ovšem samozřejmě bude muset být připravena efektivně zvládnout krizové situace a nečekané výzvy, které se během předsednictví mohou objevit, ať už na národní, unijní či mezinárodní úrovni.

Co předsednictví přinese České republice?

Česká republika má díky předsednictví jedinečnou šanci využít mediální pozornosti, již se předsednické zemi tradičně dostává, a prezentovat se jako úspěšná země plná schopných a kreativních lidí nejen v rámci Evropy, ale i po celém světě. Úspěšné a kvalitní zvládnutí předsednické funkce má na řadu následujících let významný dopad na prestiž a vliv daného členského státu v rámci EU a je také nejlepším možným reklamou. Je příležitostí představit českou kulturu, jednotlivé regiony, inovativní a kreativní firmy a jejich výrobky. Česká republika se jako předsedající země stane na šest měsíců středobodem EU a v řadě oblastí mezinárodní politiky i hlavním reprezentantem EU ve vztahu ke třetím zemím. Bude mít příležitost k prosazování svých zájmů, a to jak formou stanovování agendy na pracovních jednáních, tak prostřednictvím pořádaných akcí. Předsednictví zároveň pomůže přiblížit EU a její fungování v praxi občanům ČR a posílit tak jejich porozumění a podporu evropské integraci. Předsednictví je rovněž příležitostí pro velkou mobilizaci a modernizaci české státní správy, pro niž je úspěšné zvládnutí všech předsednických úkolů velkou výzvou.

Co přinese Česká republika Evropské unii?

Česká republika bude během svého předsednictví vystupovat jako nestranný mediátor, jenž usiluje o nalezení rozumných řešení přijatelných z hlediska celé EU, a který ctí základní principy fungování EU. Ve druhé polovině roku 2022 bude velká část návrhů Evropské komise již v pokročilé fázi legislativního vyjednávání. Předsednictví tak bude zásadně ovlivňovat, jakou podobu bude mít výsledná legislativa v prioritních oblastech EU.

Jak se pozná, že předsednictví je úspěšné?

Předsednictví České republiky Radě EU bude úspěšné, pokud budeme schopni profesionálně splnit všechny úkoly, které jsou s výkonem této náročné funkce spojeny, a to v úzké součinnosti mezi politickou reprezentací a státní správou. Úspěšnost předsednictví ČR bude posuzována podle toho, do jaké míry bude ČR schopná zvládnout roli prostředníka mezi jednotlivými zájmy členských států EU, Evropské komise a Evropského parlamentu, a zda dokáže posunout projednávanou agendu na pracovní a politické úrovni EU kupředu. To zahrnuje mj. dosažení co největšího možného pokroku u projednávaných legislativních návrhů tak, aby bylo výsledné znění prospěšné pro co největší množství členských států a jejich občanů. Předsednictví ČR Radě bude úspěšné, když se naší zemi podaří zvládnout takto náročný úkol se ctí.